

Lahopuu rikastuttaa metsäluontoa

Lahopuu on tärkeää metsäluonnon monimuotoisuuden turvaajana, sillä se tarjoaa ravintoa, kasvualustan ja lisääntymispaikan suurelle joukolle metsälajeja. Lahopuun säästäminen on kustannustehokas ja helposti toteutettava luonnonhoidon toimenpide.

Lahopuulla on paljon elämää

Viidennessä eli noin 5 000 Suomen metsälajeista tarvitsee lahoavaa puuainesta elääkseen. Näistä noin 500 on uhanalaista tai silmälläpidettävää lajia. Lahopuuta tarvitsevat erilaiset hyönteiset, käävät, sammaleet ja jäkävät, mutta myös monet linnut ja nisäkkäät.

Lahopuun määrän lisäksi oleellista on myös sen laatu. Eri eliölajit ovat riippuvaisia tietynlaisesta lahopuusta. Kuolleet pystypuut ja maapuut, järeät ja pieniläpimittaiset lahopuut sekä eri puulajit tarjoavat elinympäristöjä eri lajeille. Merkitystä lajiston kannalta on myös lahoamisasteella eli miten pitkään puu on ollut kuolleenä.

- Monet linnut pesivät lahoavien pystypuiden koloissa. Esimerkiksi hömötiainen voi kovertaa pesäkolonsa pehmenneeseen koivunrunkoon ja ontto katkennut kelo tarjoaa viirupöhlölle pesäpaikan.
- Kuorensa pudottaneet pystykuuset ovat tärkeitä tikkojen ruokapuita, etenkin talvella.
- Osa pölyttäjästä pesii kovakuoriaisten tekemissä lahopuiden koloissa.
- Sammaloituneessa lahossa maapuussa elää useita hajottajasieniä.

Lahopuu on tärkeä metsän hiilivarasto. Järeä lahopuu säilyy metsissä kymmenistä jopa satoihin vuosiin. Lahopuulla on tärkeä rooli myös metsän ravinnepölyssä.

Säilytä lahopuuta metsänkäsittelyssä

Metsänkäsittelyssä lahopuiden säästäminen on erittäin tärkeä luonnonhoidon keino. Lahopuiden säästämisen ohjeistus sisältyy myös sertifiointijärjestelmiin.

Erityisesti järeää lahopuuta tarvitaan metsiimme lisää. Lahoavien puiden säilyttämisestä ei koidu tulonmenetyksiä metsänomistajalle.

- Säilytä kelot ja pökkelöt pystyssä.
- Säästä järeät maalahopuut ja tarvittaessa siirrä lahopuuta sivuun ajourilta.
- Jos pystylahopuu aiheuttaa turvallisuusriskin, kaada puu ja jätä maalahopuiksi.
- Jätä yksittäiset tuulenkaadot metsään lahoamaan.
- Jätä hakkuissa säästöpuita eri puulajeista, joista tulee tulevaisuuden lahopuita.

Tekopötkkelöillä lisää lahopuuta

Tekopötkkelö on 2–6 metrin korkeudelta katkaistu puu, josta muodostuu pystylahopuuta. Katkaistu latvus on hyvä jättää maahan lahoamaan. Esimerkiksi hieskoivusta tehty

tekopötkkelö lahoaa parissa vuodessa, jolloin tikat ja tiaiset voivat tehdä niihin pesäkoloja. Tekopötkkelöiden teko on helppo ja edullinen tapa lisätä monimuotoisuutta hakkuun yhteydessä.

- Teetä tekopötkkelöitä kaikissa hakkuissa, etenkin jos alueella ei muutoin ole lahopuuta.
- Suosi lehtipuita. Kuitupuun kokoinen hieskoivu käy tekopötkkelöksi.
- Tekopötkkelön voi tehdä myös säästöpuusta, jolla on riski kaatua tien, rakennuksen tai linjan päälle.

Mietityttääkö tuholaisriski?

Tuulen kaatamat tai lumen murtamat yksittäiset puut voi jättää lahoamaan metsään. Muista kuitenkin metsätuholain mukainen poisvientivelvoite, jos tuoreita tuulenkaatoja on paljon. Neulasensa jo varistaneet kuolleet puut, joista kaarna irttoilee, eivät enää lisää kaarnakuoriaisriskiä. Lehtilahopuu ei ole hyönteistuhoriski.

Monimetsä-hanketta toteuttavat Suomen metsäkeskus ja Tapio yhdessä Metsäteollisuus ry:n, MTK ry:n ja Koneyrittäjät ry:n kanssa. Hanke on osa kansallista metsästrategiaa, ja sitä rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö.